

Beslissing

Klachtnummer:	KC 20 – 053
Klachtdatum:	3 november 2020
Klager:	klager
Verweerder:	psychiater (verweerder I) psychiater (verweerder II)
Betreft:	de beslissing tot verlening van verplichte zorg van 23 september 2020

Verloop van de behandeling van de klacht

De klachtencommissie voor cliënten van GGZ Drenthe behandelt de klacht die klager heeft ingediend. De klacht richt zich tegen de beslissing van 23 september 2020 tot verlening van verplichte zorg door toediening van medicatie. Klager heeft schriftelijk ook verzocht om het besluit te schorsen. Verweerders hebben in afwachting van de zitting daarmee ingestemd.

Verweerders hebben op 16 november 2020 een verweerschrift bij de klachtencommissie ingediend. Partijen hebben afschriften van elkaars stukken ontvangen.

Op 17 november 2020 heeft de klachtencommissie een hoorzitting gehouden via Videobutler. Tijdens de hoorzitting waren aanwezig:

- klager en de patiëntenvertrouwenspersoon (pvp'er);
- verweerders.

De klachtencommissie die de klacht op de zitting heeft behandeld bestond uit:

- de heer mr. H. Dontje, voorzitter;
- de heer A. Glazenborg psychiater;
- de heer B. Hokke, psychiatrisch verpleegkundige.

Voor de verslaglegging was aanwezig mevrouw mr. C. Veen, waarnemend secretaris.

De voorzitter van de klachtencommissie heeft voor de zitting met toestemming van klager het behandeldossier ingezien. Hij heeft zijn bevindingen met de andere leden gedeeld.

De klacht

De inhoud van het klaagschrift kan hier als herhaald en ingelast worden beschouwd. Op de zitting hebben klager en zijn pvp'er, hier zakelijk en verkort weergegeven, het volgende naar voren gebracht.

Klager vertelt dat hij geen hulpvraag heeft wat betreft medicatie. Hij heeft nooit gevraagd om medicatie en geeft aan geen medicatie nodig te hebben. Omdat hij allergisch is, is hij tegen vloeibare medicatiemiddelen. Klager geeft aan drie soorten huidallergie te hebben en dat hij bijwerkingen ondervindt van het depot. Hij krijgt onder meer jeuk en eczeem. Ook medicatie in tabletvorm kan hij, afhankelijk van wat voor ingrediënten er precies in zitten, niet altijd goed verdragen. In het verleden heeft hij in verband met het afkicken van harddrugs wel andere medicatie gehad, waaronder Seroquel en Abilify. De medicatie die hij nu toegediend heeft gekregen werkte volgens hem niet. Klager is tegen inname van medicatie zonder dat duidelijk is dat die medicatie werkt. Hij wil niet zijn hele leven lang afhankelijk zijn van allerlei medicatie.

Klager voert aan dat hij Diazepam gebruikt. Het gebruik van die medicatie is opgestart in de Penitentiaire Inrichting (PI) in verband met de behandeling van zijn drugsverslaving. Desgevraagd geeft klager aan dat heel kort met hem over het gebruik van medicatie is gesproken, maar dat daarbij is aangegeven dat eerst de klachtprocedure bij de klachtencommissie moest worden doorlopen.

Klager wil graag in een zorgwoning wonen waarbij een ambulante hulpverlener hem kan helpen herinneren aan bepaalde afspraken of het innemen van medicatie. Zelf vergeet hij dit soort zaken wel eens te doen. Het verkrijgen van een eigen woning is volgens hem geen probleem, maar het is de zorgbehoefte die ingevuld dient te worden.

De pvp'er voegt daaraan toe dat klager op dit moment is opgenomen, maar dat het voor hem de vraag is wat de insteek van het beleid van de zorgverlener precies is. Daarnaast wijst hij erop dat er bepaalde vereisten worden gesteld aan een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg, waaronder dat de beslissing proportioneel e.d. dient te zijn. De pvp'er geeft aan dat er bij de uitvoering van de zorgmachtiging ook rekening dient te worden gehouden met de voorwaarden die noodzakelijk zijn om deelname van klager aan het maatschappelijk leven te bevorderen. Hij vraagt zich ook af in hoeverre klagers wensen/voorkeuren met betrekking tot medicatie bekend zijn en zijn vastgelegd. Daarnaast kan het langdurig gebruik van medicatie nadelige effecten hebben. Uit de beslissing van 23 september 2020 blijkt niet of met al deze punten rekening is gehouden en of die zaken door verweerders zijn afgewogen.

Het verweer

De inhoud van het verweerschrift kan hier als herhaald en ingelast worden beschouwd. Op de zitting hebben verweerders, hier zakelijk en verkort weergegeven, het volgende naar voren gebracht.

Klager was van de ene afdeling overgeplaatst naar de nieuwe afdeling van de Zorgaanbieder. Op de nieuwe afdeling is geprobeerd om met klager in contact te komen. Dat lukte echter niet. Klager was gedesorganiseerd, had last van hallucinaties en was psychotisch. Om dwang in de zin van een kamerprogramma of separatie te voorkomen is voor het toedienen van medicatie gekozen.

Verweerders leggen uit dat klager één keer noodmedicatie is toegediend. Nadat aan klager de beslissing van 23 september 2020 is uitgereikt, is hem eenmalig een depot Cisordinol gegeven. Verweerders zagen dat klager vrij vlot op het depot met Cisordinol reageerde. Hij werd beter in contact en knapte ook weer op zodat hij weer terug kon naar de nieuwe afdeling. Op de vraag waarom het noodzakelijk is om de toediening van de medicatie voort te zetten, antwoorden verweerders dat zij vrezen dat wanneer klager oraal medicatie dient in te nemen, er een grote kans bestaat dat hij met de inname van de medicatie stopt. Daarnaast zou klager zijn situatie overschatten.

Verweerders bevestigen dat klager Diazepam inneemt, maar benadrukken dat dit geen antipsychoticum is. Zij staan open voor een gesprek met klager over inname van een andere soort medicatie, maar zijn van mening dat dit wel een antipsychoticum dient te zijn. Inname van een dubbele dosis Diazepam volstaat volgens hen niet. Verweerders geven aan dat de andere Zorgaanbieder de hoofdbehandelaar is. Verweerders verwachten dat de andere zorgaanbieder een zorgplan heeft gemaakt waarin gehoor is gegeven aan klagers wensen. Als klagers toestandbeeld stabiel is kunnen sneller stappen worden ondernomen naar een eigen woning. Zonder inname van een antipsychoticum zal dit moeilijker zijn.

In het dossier van klager zitten twee brieven, namelijk een brief van 23 september 2020 en een brief van 15 oktober 2020. Desgevraagd geven verweerders aan dat er geen twee aanzeggingen zijn gedaan. Er is slechts één brief, namelijk de brief van 23 september 2020, uitgereikt aan klager.

Beoordeling van de klacht

Ontvankelijkheid en bevoegdheid

Klager is opgenomen op basis van een zorgmachtiging die is afgegeven om verplichte zorg te verlenen. Het verlenen van verplichte zorg bestaat volgens de zorgmachtiging onder meer uit opname in een accommodatie en het toedienen van medicatie. De zorgmachtiging is afgegeven op 15 september 2020 en loopt tot 15 maart 2021.

De klachtencommissie kan de klacht over het besluit tot dwangbehandeling met medicatie beoordelen op basis van artikel 10:3 van de Wvvgz en het Klachtenreglement klachten Wvvgz van de Regionale Klachtencommissie.

Inhoudelijke overwegingen

Op basis van het klachtdossier, de inzage in het behandeldossier en wat op de zitting is besproken, overweegt de klachtencommissie als volgt.

De klacht gaat over de beslissing van 23 september 2020 om dwangmedicatie (Cisordinol in de vorm van een depot) toe te dienen. Dit is een vorm van verplichte zorg (artikel 3:2, lid 2, onder a, van de Wvvgz). De beslissing is genomen op grond van de zorgmachtiging, die de rechter heeft afgegeven.

Verplichte zorg kan alleen worden verleend voor de doelen genoemd in artikel 3:4 van de Wvvgz. De klachtencommissie stelt vast dat de toediening van medicatie bedoeld is om:

- a. een crisissituatie af te wenden,
- b. ernstig nadeel af te wenden,
- c. de geestelijke gezondheid van betrokkene te stabiliseren,
- d. de geestelijke gezondheid van betrokkene dusdanig te herstellen dat hij zijn autonomie zoveel mogelijk herwint, of
- e. het stabiliseren of herstellen van de fysieke gezondheid van betrokkene in het geval diens gedrag als gevolg van zijn psychische stoornis leidt tot ernstig nadeel daarvoor.

Verplichte zorg, zoals het toedienen van medicatie, kan als uiterste middel worden verleend als iemands gedrag als gevolg van zijn psychische stoornis leidt tot ernstig nadeel (artikel 3:3 van de Wvvgz). Dit kan alleen als:

- a. er geen mogelijkheden voor vrijwillige zorg zijn;
- b. er geen minder bezwarende alternatieven met het beoogde effect zijn (subsidiariteit);
- c. het verlenen van verplichte zorg in verhouding staat tot het doel daarvan (proportionaliteit);
- d. redelijkerwijs te verwachten is dat het verlenen van verplichte zorg effectief is (doelmatigheid).

De klachtencommissie overweegt verder dat bij de uitvoering van een zorgmachtiging van de verplichte zorg de proportionaliteit en subsidiariteit, alsmede de doelmatigheid en veiligheid dient te worden beoordeeld (artikel 2:1, lid 3 Wvvgz). Tevens dienen de mogelijk nadelige effecten van de verplichte zorg op lange termijn voor betrokkene bij de beoordeling van de subsidiariteit, proportionaliteit, effectiviteit en veiligheid te worden betrokken (artikel 2:1, lid 8 Wvvgz). Deze vereisten worden gesteld omdat moet worden volstaan met de minst ingrijpende vorm van verplichte zorg, die niet langer dan nodig wordt toegepast, en die effectief moet zijn in de gegeven omstandigheden.

Klager heeft benadrukt dat hij tegen medicatie in de vorm van een depot is. Uit het verweerschrift en dat wat ter zitting is aangegeven blijkt dat verweerders (nog) niet met klager in gesprek zijn gegaan over het (vrijwillig) innemen van (een andere soort) medicatie. Tevens is gebleken dat bij het nemen van de beslissing van 23 september 2020 niet is onderzocht of er minder bezwarende alternatieven voorhanden zijn waarmee eenzelfde effect kan worden bereikt. De klachtencommissie komt tot de conclusie dat de beslissing tot het verlenen van verplichte zorg in de vorm van het toedienen van medicatie niet voldoet aan de eisen die de Wvvgz aan een dergelijke beslissing stelt. De klachtencommissie zal de klacht tegen deze beslissing daarom gegrond verklaren.

Beslissing

De klachtencommissie verklaart de klacht tegen de beslissing tot verplichte zorg met medicatie **gegrond**.

De beslissing is genomen op 17 november 2020 door de heer mr. H. Dontje, voorzitter, de heer A. Glazenborg en de heer B. Hokke, in aanwezigheid van de waarnemend secretaris van de klachtencommissie, mevrouw mr. C. Veen.

Beroepsmogelijkheid

Tegen een ongegrond verklaarde Wvvgz-klacht kunnen klager, de patiëntenvertrouwenspersoon en/of verweerders binnen zes weken na kennisneming van de beslissing van de klachtencommissie een verzoekschrift indienen bij de Rechtbank Noord-Nederland om een beslissing van de rechtbank over deze klacht (artikel 10:7 van de Wvvgz).

Namens de voorzitter van de klachtencommissie, de heer mr. H. Dontje,

.....
W. Krol
Secretaris klachtencommissie

Deze definitieve beslissing is op 26 november 2020 verstuurd aan klager, verweerder, de geneesheer-directeur, de directie van de Zorgaanbieder en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ).